

University of Huddersfield Repository

Siddiqui, Kalim

Mer enn religion bak uroen [Religious violence in India]

Original Citation

Siddiqui, Kalim (1985) Mer enn religion bak uroen [Religious violence in India]. Bergens Tidende.

This version is available at http://eprints.hud.ac.uk/id/eprint/16770/

The University Repository is a digital collection of the research output of the University, available on Open Access. Copyright and Moral Rights for the items on this site are retained by the individual author and/or other copyright owners. Users may access full items free of charge; copies of full text items generally can be reproduced, displayed or performed and given to third parties in any format or medium for personal research or study, educational or not-for-profit purposes without prior permission or charge, provided:

- The authors, title and full bibliographic details is credited in any copy;
- A hyperlink and/or URL is included for the original metadata page; and
- The content is not changed in any way.

For more information, including our policy and submission procedure, please contact the Repository Team at: E.mailbox@hud.ac.uk.

http://eprints.hud.ac.uk/

Mer enn religion bak uroen

Bergens Tidende fredag 13. desember 1985

Det er ikke bare mellom hinduer og muslimer at det har vært konflikter i India. De har også oppstått mellom ulike muslimske grupper, mellom sikhene innbyrdes, sikhene og hinduene og mellom hinduer og kristne. Håpet om at delingen av det britiske India skulle gjøre slutt på etniske og religiøse motsetninger var naivt, skriver kronikkforfatteren, som for tiden er bosatt i Bergen. Det er også altfor enkelt bare å se religionen som årsak til at antallet voldelige opptøyer har økt.

KALIM ULLAH SIDDIQUI

Bakgrunnen for urolighetene i det selvstendige India er av sosioøkonomisk art. India er et utviklingsland, og utviklingen går temmelig langsomt. Situasjonen forverres på grunn av ujevn utvikling, både regionalt og etnisk, slik at konfliktene mellom de forskjellige folkegruppene skjerpes enda mer. Dessuten kan man bare forstå dynamikken i opptøyene når man tar i betraktning klasseforskjellen. De rike i de rivaliserende samfunn

klarer å utnytte etnisk og annen felles identitet til sin egen fordel.

Det må nevnes at volden ikke er begrenset til hindu-muslimgrupper, men også kommer til uttrykk mellom shia- og sunni-muslimer, mellom sikhene innbyrdes, mellom hinduer og sikher og hinduer og kristne.

Det er skjedd en økning i volden mot harijanerne (lavkaste-hinduer) fra hinduene av øverste og mellomste kaste, de som eier jord, driver handel, og politisk og sosialt utgjør de dominerende grupper på landsbygden. Regje-

ringens statistikk viser at disse deler av de høyere kastene styrkes økonomisk. Disse kastene kontrollerer i stigende grad de sosiale og kulturelle institusjoner, mens antallet fattige stiger. I løpet av de siste tretti år har f.eks. nesten 44 prosent av befolkningen i landbruket mistet jorden og er blitt landarbeidere.

Harijan-kastens trang til å hindre ytterligere forverring av kår og menneskeverd får dem til å protestere mot gamle kastesystemer og andre former for urettferdighet

som er påtvunget dem.

Overgrepene mot Harijan-kasten skjer vesentlig i landdistriktene. Urolighetene skjer hyppigere i de landreformer delstatene hvor enten ikke er helt gjennomført, eller hvor den nye teknologien i landbruket bare tilgodeser de høyere kastene. De rike godseierne nytter forskjellige metoder for å redusere arbeidskraft-omkostningene, som f.eks. å dele de arbeidssøkende inn etter kaste, religion og kjønn, eller importere arbeidskraft fra andre distrikter for å senke lønningene.

Giden midten av 60-årene har urolighetene mellom hinduer og muslimer øgså økt. I flere byer i Nord- og Sentral-India er de-en årlig foreteelse. I samme periode er veksten i Indias økonomi svekket, noe som slår ut i arbeidsledigheten. For tiden er en ubety-

Bergens Tidende, 13.12.85 - Bergen, Norway delig episode nok til å utløse opptøyer, som følges av ildspåsettelser og mord på uskyldige mennesker.

Gruppeinndelingen i India i dag har sin opprinnelse i slutten av det 19. århundre, etteropprørsperioden (i 1857 var det indiske soldater i den britiske hær som gjorde opprør mot britisk styre i India). Før 1857 var der også konflikter mellom hinduer og muslimer, men de var av religiøs art og hadde ikke politiske motiver.

Britene bidro under kolonitiden til gruppebevisstheten og spilte opp til stereotype oppfatninger om ulike grupper. Britenes splitt-og-hersk-politikk skapte kunstige skiller og stimulerte veksten av

gruppepolitikk.

Urolighetene folkegruppene imellom, et forholdsvis nytt fenomen, er ikke bare politisk motivert, men planlagt og utført med bestemte mål for øye. Med ujevn utvikling skapes det betingelser for utvikling, som i sin tur understreker skillene. Den lavere farten i økonomien i det siste har skapt en situasjon der folkegruppene også konkurrerer om de jobbene som finnes. Spenningen mellom hinduer og muslimer skyldes i stigende grad også de politiske partier som med hell har nyttet gruppebevisstheten for å nå sine egne, snevre mål.

Enkelte naive sjeler trodde at delingen av India i to, (India og Pakistan) skulle bli en varig løsning på problemet med de ulike folkegrupper i India. Erfaringene viser at dette var et fåfengt håp. Bortsett fra i 50-årene, som var preget av rask industrialisering og da det var forbud mot diverse organisasjoners aktiviteter, har volden fortsatt.

Å forklare fenomenet bare ut fra religiøse motiver, slik det ofte blir gjort, er mildest talt å forenkle problemet. Et inngående studium vil vise at verken før eller etter Indias deling hadde religionen alene ansvaret for voldsøkningen. Selvfølgelig spiller den en rolle, men er ikke motivet bak opptøyer. Den angivelige årsaken i Jabalpuropprøret i 1961 var at en hindupike giftet seg med en muslimsk gutt, men det var langt fra den virkelige grunnen. Gutten var sønn av en lokal bidi-magnat (bidi er en indisk sigarett) som hadde klart å sikre seg kontrollen over bidi-industrien. Hans hindu-konkurrenter var misunnelige over denne utviklingen, og opptøyer ble nyttet som et middel til å ødelegge den muslimske bidi-industrien.

Den viktigste årsaken til konflikter før 1947 var kampen mellom den hinduiske og den muslimske eliten for å sikre seg politisk makt og kontroll over de økonomiske ressursene på nasjonalt nivå. Muslim-eliten brukte religion som nasjonalisme, da det var det eneste sikre middel til å skape et separert

hjemland. Den spilte på mindretallets frykt. Spenningen mellom folkegruppene økte derfor som et resultat av elitens manipulering av mindretallets religiøse og andre følelser, den fikk hele dette samfunnet til å identifisere seg med elitens egne politiske, økonomiske og kulturelle mål.

Etter delingen forsvant «saken», fordi den muslimske eliten hadde klart å realisere sin klasses inter-

I Kashmir, Vest-Bengal og Kerala har de fleste byene ikke vært særlig berørt etter delingen. Enkelte mener det skyldes pro-blemene med å modernisere muslimene og få dem inn i den nasjonale hovedstrømmen. De peker på muslimenes meget strenge påbud når det gjelder skikker og mat. Hvorfor er opptøyene dukket opp i de andre samfunnene?

Det materialet som er samlet fra forskjellige steder hvor det de siste 20 år har funnet sted opptøyer gjør at vi kan trekke visse konklusjo-

For det første har slike opptøyer på noen unntak nær funnet sted i byområder. Byene Ahmedabad (Gujrat), Aligarh, Allahabad, Moradabad (U.P.), Jemshedpur (Bihar), Bhiwandi (Maharastra) m.fl. har i større grad vært hjemsøkt av opptøyer. En viktig årsak kan være at flertallet av de som bor i disse byene er fra den lavere middelklasse, og lederskapet består av mindre næringsdrivende håndverkere som har økonomisk og politisk interesse av å dele folk etter religiøse skiller.

For det andre kan man av listen ovenfor slutte at de fleste av byene er travle sentre for mindre håndverksindustrier. I disse byene har muslimske håndverkere og forretningsfolk oppnådd en relativ grad av velstand. De har nå tilstrekkelig kapital til å skaffe seg avanserte maskiner, kjøpe opp eiendommer, bruke penger på utdannelse og sette i gang nye tiltak. Dette har skapt fiendskap hos hinduene, som er redde for å miste terreng til muslimene. Velstanden hos den muslimske forretningsstanden de siste årene har vært årsak til adskillig fiendskap i Moradabad, Ahmedabad, Ferozabad og Ali-

De som særlig var skadelidende under opptøyene i begynnelsen av 80-årene var bidi-industrien som tilhørte muslimene i Jabalpur, messingindustrien i Moradabad, og sentrene for teppeindustrien i Bhiwandi.

For det tredje er det overveldende beviser på at Rastriya Sewak Sangh (RSS - Den nasjonale frivillige organisasjon) stadig har spilt en rolle ved organisering og oppfordring til opptøyer i India.

RSS ble dannet under britiske auspisier for å undergrave den nasjonale bevegelse i slutten av 20-årene. Den er en viktig eksponent for hindu-sjåvinisme og den høyere kastes dominans, vil gjøre India til «hindu rastra» (hindu-nasjon). En annen organisasjon er «Jamat-e-Islami», en muslimsk reaksjonær politisk organisasjon. Den har imidlertid ikke mange tilhengere, og er høyst upopulær blant muslimene. Jamate-Islami og RSS går inn for at Indias konstitusjon skal bygge på det de mener er henholdsvis islams og hinduismens ideer.

Det er de små episodene, snedig utnyttet av RSS, som skaper det hatefulle og mistenksomme klima som ofte ender med voldskonflikter. Jamat-e-Islami er også interessert i å skape motsetninger. En annen ting er at disse opptøyene gjør at muslimene blir seg sin religion bevisst og driver i armene på konservative krefter.

Flere undersøkelseskommisjoner har brakt på det rene hvilken rolle slike organisasjoner spiller i lokale konflikter. Rapporten fra Telli-cherry-tumultene (Kerala) i 1971 avslørte f.eks. at det hersket fred og fordragelighet inntil RSS begynte sin aktivitet i området. En voldsom anti-muslimsk propaganda kastet muslimene i armene på organisasjoner som la grunnen til konflikten.

RSS skiller mellom «patrioter» og «forrædere» på grunnlag av religion, og tror på Hitlers metoder når det gjelder å bygge en nasjon. Hindu Rastra-idelogien er en ny variant av en klasseideologi som tjener en dominerende klasses interesser og utnytter arbeidere, minoriteter og andre deler av befolk-

For det fjerde har Kuldip Nayar, en fremtredende indisk journalist, avslørt at det i alle konfliktene er flest muslimer som mister liv og eiendom. Under urolighetene i Ahmedabad nylig var f.eks. 413 av de 512 drepte muslimer, og i Bhiwandi var det 101 av 121 drepte. Tallene tyder på en sterkere hinduisk offensiv. Nayar konstaterer også at muslimenes tap av eiendom langt overstiger ødeleggelsen av hinduenes. I Ahmedabad fikk f.eks. 6071 muslimer ødelagt sine hjem, mens tallet for hinduene var 671. Liknende iakttakelser er gjort i andre byer.

For det femte går det fram at politiet og distriktsadministrasjonen ikke bare mangler kontroll over opptøyene, men også har demonstrert fordommer overfor mindretallene. Hinduenes organisasjoner får frie hender i sin hatpropaganda, uten at den lokale administrasjonen griper inn. I Ranchi (Bihar), Varansi (UP) og flere andre steder, har politiet til og med tatt del i plyndring, ildspåsettelse og drap.

Bergens Tidende, Norway